

Asher

Source Sheet by Tamar Weissman

בראשית ל"ב-ל"ג

(יב) וַתֵּלֶד זֶלְפָּה שְׁפָחַת לְאָה בֶּן שָׁנִי לְיַעֲקֹב: (יג) וַתֹּאמֶר לְאָה בְּאִשְׁרִי
כִּי אֲשֶׁרוֹנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֲשֶׁר:

R' Hirsch

Asher is, on the one hand, related to אָסַר (to bind), עָשַׂר (ten/enrich), אָצַר (to store/accumulate), חָשַׂר (to gather in, assemble), and עָשָׂר (to be rich)—all of which imply an accumulation of forces with varying degrees of intensity. On the other hand, we find אָשׁוּר with the meaning of “step” or “stride,” particularly in a moral or ethical context. Therefore, the root meaning of אֲשֶׁר likely denotes progress—that is, a steady movement toward a greater richness of forces and qualities.

From this:

אֲשֶׁר and אָשׁוּר mean prosperous advancement.

אֲשֶׁרִי literally means: “His is all advancement toward goodness and well-being who...”

אֶשְׂרָה refers to a tree believed to thrive under the special blessing of a deity to whom it is consecrated.

Finally, אֲשֶׁר as the relative pronoun always implies a subject or object qualified by a new predicate—it concretely presents an object through its characteristics. It is thus the particle of characterization, introducing the object into the framework of its defining traits.

So when Leah said בְּאַשְׁרִי ("With my happiness/fortune"), she meant: just as my own births have shown it, so too through the births of my maidservant it is evident that I am still in my ongoing path toward well-being. For indeed, in the blessing of children I have received, the women have praised my continuing progress and flourishing.

בראשית מ"ט:כ'

(כ) יֵאָשֶׁר שְׂמִנָּה לַחֲמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנַיִם מִלֶּךְ: {ס}

דברים ל"ג:כ"ד-כ"ה

(כד) וְלֹאֲשֶׁר אָמַר בְּרוּךְ מִבְּנִים אֲשֶׁר יִהְיֶה רְצוּי אֶחָיו וְטוֹב לְבָשֶׁמֶן רִגְלוֹ:
(כה) בְּרִזָּל וְנִחֲשֶׁת מִנְעֻלָּךְ וּכְיִמִּיךָ דְּבִאָדָה:

מנחות פ"ה ב:י"ג-י"ח

גמ' (שמואל ב יד, ב) וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה מאי שנא תקועה אמר רבי יוחנן מתוך שרגילין בשמן זית חכמה מצויה בהן: תנו רבנן (דברים לג, כד) וטובל בשמן רגלו זה חלקו של אשר שמושך שמן כמעין אמרו פעם אחת נצרכו להן אנשי לודקיא בשמן מינו להן פולמוסטוס אחד אמרו לו לך והבא לנו שמן במאה ריבוא הלך לירושלים אמרו לו לך לצור הלך לצור אמרו לו לך לגוש חלב הלך לגוש חלב אמרו לו לך אצל פלוני לשדה הלז ומצאו שהיה עוזק תחת זיתיו אמר לו יש לך שמן במאה ריבוא שאני צריך אמר לו

המתן לי עד שאסיים מלאכתי המתין עד שסיים מלאכתו לאחר שסיים מלאכתו הפשיל כליו לאחוריו והיה מסקל ובא בדרך אמר לו יש לך שמן במאה ריבוא כמדומה אני ששחוק שחקו בי היהודים כיון שהגיע לעירו הוציאה לו שפחתו קומקמום של חמין ורחץ בו ידיו ורגליו הוציאה לו ספל של זהב מליאה שמן וטבל בו ידיו ורגליו לקיים מה שנאמר וטובל בשמן רגלו לאחר שאכלו ושתו מדד לו שמן במאה ריבוא אמר לו כלום אתה צריך ליותר אמר לו הן אלא שאין לי דמים אמר לו אם אתה רוצה ליקח קח ואני אלך עמך ואטול דמיו מדד לו שמן בשמונה עשר ריבוא אמרו לא הניח אותו האיש לא סוס ולא פרד ולא גמל ולא חמור בארץ ישראל שלא שכרו כיון שהגיע לעירו יצאו אנשי עירו לקלסו אמר להם לא לי קלסוני אלא לזה שבא עמי שמדד לי שמן במאה ריבוא והרי נושה בי בשמונה עשרה ריבוא לקיים מה שנאמר (משלי יג, ז) יש מתעשר ואין כל מתרושש והון רב:

במדבר רבה ב'ז'

בְּאֵתָת (במדבר ב, ב), סִימָנִין הָיוּ לְכָל נָשִׂיא וְנָשִׂיא מִפָּה וְצָבֵעַ עַל כָּל מִפָּה וּמִפָּה כְּצָבֵעַ שֶׁל אֲבָנִים טוֹבוֹת שֶׁהָיוּ עַל לְבֹו שֶׁל אֶהְרֹן, מֵהֶם לְמִדָּה הַמְלָכוֹת לְהִיּוֹת עוֹשִׂין מִפָּה וְצָבֵעַ לְכָל מִפָּה וּמִפָּה. כָּל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט נָשִׂיא שֶׁלֹו צָבֵעַ מִפָּה שֶׁלֹו דּוֹמָה לְצָבֵעַ שֶׁל אֲבָנֹו. רְאוּבֵן אֲבָנֹו אָדָם וּמִפָּה שֶׁלֹו צָבֹועַ אָדָם וּמִצִּיר עָלִיו דּוֹדָאִים... גֹּד שָׁבוּ וְצָבֵעַ מִפָּה שֶׁלֹו לֹא לָבָן וְלֹא שָׁחַר אֶלָּא מְעַרְב שָׁחַר וְלָבָן וּמִצִּיר עָלִיו מַחֲנֶה עַל שֵׁם (בראשית מט, יט): גֹּד גְּדוּד יְגוּדָנֹו. נִפְתָּלִי אַחֲלָמָה וְצָבֵעַ מִפָּה שֶׁלֹו דּוֹמָה לִיָּין צָלוּל שָׁאִין אֲדָמוֹתֹו עֲזָה וּמִצִּיר עָלִיו אֵילָה עַל שֵׁם (בראשית מט, כא): נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלָחָה. אֲשֶׁר תִּרְשִׁישׁ וְצָבֵעַ מִפָּה שֶׁלֹו דּוֹמָה לְאֲבֹן יִקְרָה שְׁמֵתִקְשָׁטוֹת בּוֹ הַנָּשִׁים, וּמִצִּיר עָלִיו אֵילָן זֵית עַל שֵׁם (בראשית מט, כ): מֵאֲשֶׁר שְׁמִנָּה לְחֶמֶן,

ספרי דברים שני"ה:י"ח-כ"ו

(יח) (כד) ולאשר אמר, למה נאמר לפי שנאמר (בראשית מ"ז ב) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ולא נתפרשו שמותם וזה אחד מהם.

(יט) ברוך מבנים אשר, אין לך בכל השבטים שנתברך בבנים כאשר. (כ) יהי רצוי אחיו, שהיה מתרצה לאחיו בשמן אנפקינון ובקיבלאות והם מרצים לו בתבואה.

(כא) דבר אחר יהי רצוי אחיו, כשעשה ראובן אותו מעשה הלך אשר וסיפר לאחיו ונזפו בו ואמרו לו כך אתה מדבר באחינו הגדול וכשהודה ראובן על המעשה נתרצו לו אחיו לכך נאמר יהי רצוי אחיו.

(כב) דבר אחר יהי רצוי אחיו כשהיו שבטים מתייחסים זה אומר שלי היא לויה וזה אומר שלי היא לויה אמר להם אם מראובן הכתוב מייחס שלי היא לויה ואם מבנימין הכתוב מייחס של לוי היא לויה ריצה את אחיו באותה שעה לכך נאמר יהי רצוי אחיו. (כג) דבר אחר יהי רצוי אחיו, אין בכל הארצות שמשמטת בשביעית כארצו של אשר.

(כד) וטובל בשמן רגלו, מלמד שארצו של אשר מושכת שמן כמעין מעשה שנצטפצפו אנשי לודקיא בשמן... (כה) ברזל ונחשת מנעליך, מלמד שארצו של אשר היא היתה מנעלה של ארץ ישראל. (כו) וכימך דבאך, מלמד שכל ארצות דובאות כסף לארץ ישראל כענין שנאמר (בראשית מז יד) וילקט יוסף את כל הכסף וגו'.

תנא דבי אליהו רבה ט"א

(דברים לג) ולאשר אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוי אחיו וגו' וכימך דבאך אמרו חכמים על בנותיו של אשר שהזקנה כבתולה והבתולה

אין לה דמים שנאמר ברזל ונחושת מנעלך וכימך דבאך

בראשית רבה צ"ט:י"ב

(יב) מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחֶמּוֹ (בראשית מט, כ), שְׁבָנוֹתָיו נָאוֹת, שְׁנֵאָמֶר (בראשית ל, יג): כִּי אֲשֶׁרוּנִי בָנוֹת, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דברים לג, כד): יְהִי רְצוֹנִי אֲחִיו, בְּבָנוֹתָיו. וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ, שְׁבָנוֹתָיו רְאוּיוֹת לְמַלְכוּת, שְׁנֵאָמֶר (שמואל ב א, כד): הַמֶּלֶכְשָׁכֶם שָׁנִי עִם עַדְנִים.

Sefer haYashar VaYigash

And when Joseph had finished giving them his orders, he turned: and went back into Egypt, and the sons of Jacob went to the land of Canaan, in joy and happiness to their father. And when they came to the boundaries of the land, they said to one another: What shall we do in bringing this matter before our father? For if we impart it to him suddenly, and tell him all about it, he will be greatly astounded at our words and he will refuse to listen to us. And when they went on until they approached their houses they met Serach coming towards them, and the damsel was exceedingly beautiful and wise, and a skilled player on the harp; and they called her and she came unto them and she kissed them. And they took her and gave her a harp saying unto her: Go, we pray thee, before our father and sit down before him and strike this harp and speak unto him according to these words. And they instructed her concerning what she had to say, and she hastened unto Jacob and she sat down before him. And she sang and she played beautifully upon the harp, and she sang in the sweetness of her voice: Joseph my uncle is alive and he reigneth over all the land of Egypt; he is not dead. And she often repeated these words. And Jacob heard her words and it pleased him greatly, and when he heard her sing it twice and three times, the heart of Jacob was possessed by joy, through the sweet ness of her voice, and the spirit of God came over him, and he knew that all her words were true. And Jacob blessed Serach for singing these words before him, and he said: My daughter, may death never prevail against thee forever, for thou hast revived my spirit, only repeat thou this song once more

before me, for thou hast caused me gladness with thy words. And she sang once more the same words and Jacob listened, and he was pleased and he rejoiced, and the spirit of God came over him.

שמות רבה ה'י"ג

וַיֵּאֱמֶן הָעָם, עָשׂוּ כָמוֹ שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שמות ג, יח): וַשְּׁמָעוּ לְקוֹלִי, יָכוֹל לֹא הֶאֱמִינוּ עַד שֶׁרָאוּ הָאוֹתוֹת, לֹא, אֲלֵא וַיִּשְׁמָעוּ כִּי פָקַד ה', עַל הַשְּׁמוּעָה הֶאֱמִינוּ, וְלֹא עַל רְאִית הָאוֹתוֹת. וּבִמָּה הֶאֱמִינוּ, עַל סִימָן הַפְּקִידָה שֶׁאָמַר לָהֶם, שִׁכְךָ הִיָּה מְסַרְת בְּיָדָם מִיַּעֲקֹב, שִׁיעֲקֹב מִסֵּר אֶת הַסּוּד לְיוֹסֵף וְיוֹסֵף לְאַחִיו, וְאֲשֶׁר בֶּן יַעֲקֹב מִסֵּר אֶת הַסּוּד לְסָרַח בִּתּוֹ, וְעַדִּין הִיתָה הִיא קַיָּמָת, וְכֵן אָמַר לָהּ כָּל גּוֹאֵל שְׂיָבֹא וַיֵּאמֶר לְבָנִי (שמות ג, טז): פָּקַד פְּקִידָתִי אֶתְכֶם, הוּא גּוֹאֵל שֶׁל אֲמָת, כִּיּוֹן שֶׁבֹא מֹשֶׁה וְאָמַר: פָּקַד פְּקִידָתִי אֶתְכֶם, מִיָּד וַיֵּאֱמֶן הָעָם.

מכילתא דרשב"י יג:ט

ומשה, מהיכן היה יודע היכן היה קבור יוסף? – אמרו: סרח בת אשר נשתיירה מאותו הדור, והיא הראתה למשה קבר יוסף. אמרה לו: במקום הזה שמוהו! עשו לו מצרים ארון של מתכת, ושקעוהו בתוך נילוס.